

КПО-НЫҢ БҰҰ ТДМ ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ

ТДМ	Есепте талқыланатын тақырып / бөлім
3. Салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және барлық жастағы адамдардың әл-ауқатына жағдай жасау	
3.4 2030 жылға қарай жұқпалы емес аурулардан болатын мезгілсіз өлімдерді алдын алу, емдеу және психикалық денсаулық пен саулықты қолдау арқылы үштен бірге кеміту	Еңбекті қорғау және денсаулықты сақтау: Жұмыскерлердің аурушаңдығын бақылау, салауатты өмір салтын насихаттау
3.5 Психикалық белсенді заттарға құмарлықтың (соның ішінде есірткі мен ішімдікке салынуды) алдын алу мен емдеуді жақсарту	Еңбекті қорғау және денсаулықты сақтау: КПО-дағы алкогольдік, есірткі, психотроптық және уытқұмарлық (және соларға ұқсас) заттарды қабылдауға тыйым салу туралы ереже, алкотест өткізу.
3.6 2020 жылға қарай бүкіл әлемде жол-көлік оқиғалары себептерінен болатын өлімдер мен жарақаттардың санын екі есе азайту	ЕҚ және ҚТ бойынша көрсеткіштер: Жол қауіпсіздігі
3.8 Денсаулық сақтау қызметтерімен жалпы қамтуды, соның ішінде қаржыға қатысты қауіп-қатерлерден қорғауды, сапалы негізгі медициналық-санитарлық қызметтерге қол жеткізуді, сондай-ақ барлық адамдар үшін қауіпсіз, тиімді, сапалы және де қымбат емес негізгі емдік дәрі-дәрмектер мен вакциналарға қол жеткізуді қамтамасыз ету.	Еңбекті және денсаулықты қорғау: Шұғыл медициналық көмек көрсету сапасын арттыру, жұмыскерлердің аурушаңдығын бақылау, медициналық сақтандыру, салауатты өмір салтын насихаттау, Ақсай қаласындағы аудандық орталық ауруханасының шұғыл медициналық көмек бөлімшесін жаңғырту жобасы
3.9 2030 жылға қарай қауіпті химиялық заттар мен ауаның, судың және топырақтың ластануы мен улануының әсерінен пайда болатын өлімдер мен аурулардың санын айтарлықтай азайту	Өндірістің тұтастығы, ТЖ басқару, қауіпсіздік техникасы практикасы, өнеркәсіптік объектілердегі өндірістік бақылау, қоршаған ортаны бақылау, атмосфераға шығарындылар, қалдықтармен жұмыс, су тұтыну және суды бұрып әкету
4. Барлығын қамтитын ауқымды және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлығын өмір бойы білім алу мүмкіндігіне ынталандыру	
4.3 2030 жылға қарай барлық әйелдер мен ерлер үшін қымбат емес сапалы кәсіптік-техникалық және жоғары білімге, соның ішінде университеттік білімге тең қол жетімділігін қамтамасыз ету	КПО-ның стипендиялық бағдарламалары және университеттермен серіктестік, ЖОО түлектерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы
4.4 2030 жылға қарай жұмысқа орналасу, лайықты жұмыс орнын табу және кәсіпкерлік қызметпен айналысу үшін қажетті дағдылары бар, соның ішінде кәсіптік-техникалық дағдылары бар жастар мен ересектер санын айтарлықтай көбейту	КПО-ның стипендиялық бағдарламалары және университеттермен серіктестік, ЖОО түлектерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы
4.а Балалардың мүдделерін, мүгедектердің ерекше қажеттіліктерін және гендерлік аспектілерді ескеретін оқу орындарын құру және жетілдіру және барлығына қауіпсіз, зорлықтан бос, әлеуметтік кедергілері жоқ, тиімді оқу ортасын қамтамасыз ету	Әлеуметтік инфрақұрылымға қосатын үлес: әлеуметтік-инфрақұрылымдық жобалар шеңберінде балабақшалар, мектептер, спорт кешендерін салу
5. Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту	
5.1 Барлық әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық түрлерін жаппай жою	Еңбек ақысы және жеңілдіктер, Оқыту және кәсіби дайындық, КПО Әйелдер клубы, Әртүрлілік және инклюзивтілік
5.4 Үй шаруашылығын жүргізу бойынша ақысы төленбейтін еңбек пен күтімді тану және бағалау*	Жүктілікке, босануға және бала күтіміне байланысты демалыстар бойынша КПО деректері
5.5 Әйелдердің саяси, экономикалық және қоғамдық өмірге жан-жақты және шынайы қатысуын және олардың саяси, экономикалық және қоғамдық өмірдегі шешімдердің қабылдануының барлық деңгейлерінде көшбасшылық етуіне тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету	Жасы және жынысы бойынша жергілікті және шетелдік басшылардың саны, КПО Әйелдер клубы

ТДМ	Есепте талқыланатын тақырып / бөлім
6. Барлығы үшін қолжетімді су ресурстары мен санитарияның болуын мен олардың тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету	
6.3 2030 жылға қарай ластануды азайту, қалдықтарды төгуді жою және қауіпті химиялық заттар мен материалдардың шығарындыларын барынша азайту, тазартылмаған сарқынды сулардың үлесін екі есе азайту және бүкіл әлемде сарқынды суларды қайта өңдеу мен қауіпсіз қайта пайдалану ауқымын айтарлықтай көбейту арқылы судың сапасын жақсарту	Су қорларын тұтыну және су тарту
6.4 2030 жылға қарай барлық секторларда суды пайдалану тиімділігін айтарлықтай арттыру және су тапшылығы мәселесін шешу және су тапшылығынан зардап шегетін адамдар санын айтарлықтай азайту үшін тұщы суды тұрақты алу мен беруді қамтамасыз ету	Тазартылған ағындылар мен басқа суларды қайталама пайдалану
6.6 2020 жылға қарай сумен байланысты экожүйелерді, соның ішінде тауларды, ормандарды, сулы-батпақты алқаптарды, өзендерді, сулы қабаттар мен көлдерді қорғауды және қалпына келтіруді қамтамасыз ету	Биотүрлілікті сақтау
7. Қымбат емес, сенімді, тұрақты және заманауи энергия көздерінің барлығы үшін жаппай қолжетімділігін қамтамасыз ету	
7.1 2030 жылға қарай барлығы үшін қымбат емес, сенімді және заманауи энергиямен жабдықтауды қамтамасыз ету	Электр қуатын жеткізу
7.2 2030 жылға қарай әлемдік энергетикалық теңгерімдегі жаңартылатын көздерден алынатын энергияның үлесін айтарлықтай көбейту	«КПО 365» стратегиясы, Жаңартылатын энергия көздерін қолдау заңы жөніндегі міндеттемелері
7.3 2030 жылға қарай энергия тиімділігін арттырудың ғаламдық көрсеткішін екі есеге арттыру	Энергия тиімділігі
8. Алға бағытталған, ауқымды және тұрақты экономикалық өсуге, барлығы үшін толық және өнімді жұмыспен қамтуға және лайықты жұмысқа жәрдемдесу	
8.1. Халықтың жан басына шаққандағы экономикалық өсімді ұлттық жағдайларға сәйкес және атап айтқанда, ең аз дамыған елдерде жалпы ішкі өнімнің өсімін жылына кем дегенде 7 пайыз деңгейінде сақтау	КПО-ның аумақтың дамуына тигізетін жаңа экономикалық ықпалы: Жеткізілімдерді ұйымдастыру, Жергілікті қамтуды дамыту, Мемлекетке төленетін төлемдер, Еңбек ақысы және жеңілдіктер
8.3 Өнімді қызметке, лайықты жұмыс орындарын құруға, кәсіпкерлікке, шығармашылыққа және инновациялық қызметке мүмкіндік беретін дамуға бағытталған саясатты жүргізуге жәрдемдесу және микро, шағын және орта кәсіпорындардың ресми танылуы мен дамуын көтермелеу*	Жеткізілімдерді ұйымдастыру, Жергілікті қамтуды дамыту
8.4. 2030 жылға қарай тұтыну және өндіру саласындағы ресурстарды пайдаланудың әлем бойынша тиімділігін біртіндеп арттыру және «Тұрақты тұтыну мен өндірудің он жылдық негіздемелік бағдарламасына» сәйкес экономикалық өсім мен қоршаған ортаның нашарлауы арасындағы байланысты жою (дамыған елдер көшбасшы рөлін атқарады)	«КПО 365» стратегиясы, Газды алау қондырғыларында жағу
8.5. 2030 жылға қарай барлық әйелдер мен ерлерді, соның ішінде жастар мен мүгедектерді де толық және өнімді кәсіппен және лайықты жұмыспен және құны бірдей еңбек үшін тең еңбек ақысымен қамтамасыз ету	Еңбек ақысы және жеңілдіктер, Өндірістік қатынастар, Өртүрлілік және инклюзивтілік
8.7. Мәжбүрлі жұмысқа салуды жою бойынша шұғыл әрі тиімді шараларды қабылдау	Адам құқықтары, Өндірістік қатынастар
8.8. Еңбек құқықтарын қорғау және еңбекші мигранттар, әсіресе әйел мигранттар және тұрақты жұмысы жоқ адамдарды қосқандағы барлық еңбек етушілер үшін сенімді әрі қауіпсіз жұмыс жағдайын қамтамасыз етуге жәрдемдесу	Қауіпсіздік техникасы, Өнеркәсіптік объектілеріндегі өндірістік бақылау, Еңбек қатынастары, Өндірістік қатынастар
9. Берік инфрақұрылым құру, ауқымды және орнықты индустриализация мен инновацияларға жәрдемдесу	
9.1. Экономикалық дамуды және адамдардың әл-ауқатын қолдау мақсатында және барлығына бірдей қымбат емес және қолжетімді болуына айрықша назар аударатын, сапалы, сенімді, орнықты әрі берік инфрақұрылымды, соның ішінде өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылыммен дамыту	Әлеуметтік инфрақұрылымға қосылатын үлес

ТДМ	Есепте талқыланатын тақырып / бөлім
9.2. Жалпыны қамтитын және орнықты индустрияландыруға жәрдемдесу және 2030 жылға қарай өнеркәсіптегі жұмыспен қамту деңгейін және ұлттық жағдайларға сәйкес жалпы ішкі өнімдегі өнеркәсіптік өндіріс үлесін айтарлықтай көбейту және ең нашар дамыған елдердегі тиісті көрсеткіштерді екі есеге арттыру	Жергілікті қамтуды дамыту
9.4. Барлық елдердің қатысуымен және олардың жеке мүмкіндіктеріне сәйкес, 2030 жылға қарай инфрақұрылымды жаңғырту және өнеркәсіптік кәсіпорындарды қайта жабдықтау, сонымен қатар ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру және таза әрі экологиялық тұрғыдан қауіпсіз технологиялар мен өнеркәсіптік процесстерді кеңінен пайдалану арқылы оларды тұрақты ету	«КПО 365» стратегиясы, Цифрландыру және үздіксіз жетілдіру, Денсаулықты сақтау бөліміндегі цифрландыру бағдарламасы, Жаңартылатын энергия көздері заңын қолдау міндеттемелері, ҚОҚ бойынша іс-шаралар жоспары
10. Елдер ішіндегі және олардың арасындағы теңсіздікті қысқарту	
10.3. Кемсітуші заңдар, саясат пен практиканы жою және осыған байланысты тиісті заңнаманы, саясат пен әрекеттерді ілгерілету арқылы тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету және нәтижелер теңсіздігін азайту	Бизнес-этика, Тәртіп кодексі, Әртүрлілік және инклюзивтілік
11. Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршеңдігін және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз ету	
11.4. Дүниежүзілік мәдени және табиғи мұраны қорғау және сақтау бойынша жұмысты белсендіру	Тарихи-мәдени мұраларды сақтау бойынша жүргізілген зерттеу жұмыстары , Биотүрлілікті сақтау, Тәжірибеден мысал – «Березов ауылындағы Ұлы Отан соғысы жауынгеріне арнап қойылған ескерткішті көшіру»
12. Тұтыну мен өндірудің оңтайлы үлгілеріне көшуді қамтамасыз ету	
12.1. Дамушы елдердің дамуы мен әлеуетін ескере отырып, тұтыну мен өндірудің оңтайлы үлгілерін пайдалануға көшудің он жылдық іс-қимылдар стратегиясын барлық елдердің қатысуымен жүзеге асыру, және де дамыған елдер бұл стратегияға алғашқы болып кірісуі тиіс	«КПО 365» стратегиясы
12.2. 2030 жылға қарай табиғи ресурстарды оңтайлы игеру мен тиімді пайдалануға қол жеткізу	«КПО 365» стратегиясы, КПО-ның Жасыл стратегиясы, Экологиялық әсер
12.4. 2020 жылға қарай халықаралық келісілген қағидаттарға сәйкес химиялық заттар мен барлық қалдықтарды олардың тіршілік кезеңінің барысында экологиялық тұрғыдан тиімді пайдалануға қол жеткізу және олардың адамдардың денсаулығы мен қоршаған ортаға деген жағымсыз әсерін мейлінше қысқарту үшін олардың ауаға, суға және топыраққа түсуін барынша азайту	Қалдықтарды басқару, Тазартылған ағынды суларды төгу, Тазартылған ағынды суларды және басқа суларды қайта пайдалану, Өндірістік ағынды суларды басқару
12.5. 2030 жылға қарай қалдықтардың пайда болуының алдын алу, олардың көлемін қысқарту, қайта өңдеу және қайта пайдалану бойынша шараларды қолдану арқылы қалдықтардың көлемін айтарлықтай азайту	Қалдықтарды басқару
12.6. Компанияларға, әсіресе ірі әрі трансұлттық компанияларға өндірістің орнықты әдістерін қолдануды және өз есептерінде ресурстарды тиімді пайдалану туралы ақпаратты көрсетуді ұсыну	«КПО 365» стратегиясы, Бұрғылау технологиялары, Экологиялық үлес
12.8. 2030 жылға қарай бүкіл әлемдегі адамдарда тұрақты даму және табиғатпен үйлесімді өмір салты туралы тиісті ақпарат барын және ол туралы хабардар болуын қамтамасыз ету	2009 жылдан 2023 жылға дейінгі кезеңдегі КПО-ның тұрақты дамуы туралы есептері, КПО-ның Тұрақты даму кодексінің 10-қағидасы
13. Климаттың өзгеруімен және оның салдарларымен күрес бойынша шұғыл шараларды қабылдау	
13.1. Барлық елдерде қауіпті климат құбылыстарына және дүлей зілзалаларға төзімділік пен бейімделу қабілетін арттыру	Климаттық қатерлер мен мүмкіндіктер, Климаттың өзгеруі және энергияның ауысуы, «КПО 365» стратегиясы, КПО-ның Жасыл стратегиясы.
13.2. Климаттың өзгеруіне әрекет ету шараларын саясатқа, стратегияларға және ұлттық деңгейдегі жоспарлауға енгізу	Климаттық қатерлер мен мүмкіндіктер, Климаттың өзгеруі және энергияның ауысуы, «КПО 365» стратегиясы, КПО-ның Жасыл стратегиясы.
13.3. Климат өзгеруінің қауіптілігін төмендету және салдарын жұмсарту, оларға бейімделу және алдын ала ескерту жөніндегі адамдар мен мекемелердің мүмкіндіктерін, ақпарат тарату мен ағарту процесін жақсарту	«КПО 365» стратегиясы, КПО-ның Жасыл стратегиясы.

ТДМ	Есепте талқыланатын тақырып / бөлім
15. Құрлық экожүйелерін қорғау және қалпына келтіру және олардың тиімді пайдаланылуына жәрдемдесу, ормандарды тиімді пайдалану, шөлейттенумен күрес, жердің азу процесін тоқтату, оны кері бұру және биотүрліліктің жоғалу процесін тоқтату	
15.1. 2020 жылға қарай халықаралық келісімдерде белгіленген міндеттемелерге сәйкес жер үсті және ішкі тұщы су экожүйелерін және олардың қызметтерін, атап айтқанда ормандардың, сулы-батпақты алқаптардың, таулардың және шөлейт жерлердің сақталуын, қалпына келтірілуін және тиімді қолданылуын қамтамасыз ету	Биотүрлілікті сақтау
15.2. 2020 жылға қарай ормандардың барлық түрлерін оңтайлы пайдалану әдістерін енгізуге жәрдемдесу, ормансыздандуды тоқтату, тозған ормандарды қалпына келтіру және бүкіл әлемдегі орман өсіру және орманды қалпына келтіру ауқымдарын кеңейту	«ҚМГКК есептік санитарлық-қорғау аймағының ұйымдастыру және абаттандыру» жобасы
15.5. Табиғи тіршілік ету орталарының тозуын тоқтату бойынша елеулі шараларды шұғыл түрде қолдану, биотүрліліктің жоғалуын тоқтату және 2020 жылға қарай құрып кету қаупі төніп тұрған түрлерді сақтау және олардың жоғалуына жол бермеу	Биотүрлілікті сақтау
16. Тұрақты даму мүдделері үшін бейбіт және ашық қоғамның құрылуына жәрдемдесу, барлығы үшін сот әділдігіне қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беруге міндетті және кең қатысуға негізделген мекемелерді құру	
16.5. Жемқорлық және парақорлықтың барлық түрлерінің ауқымын айтарлықтай азайту	Бизнес-этика
16.6. Барлық деңгейлерде тиімді, есеп беруге міндетті және ашық мекемелерді құру	Ұйым құрылымы және басқару тәсілдері
16.10. Ұлттық заңнамаға және халықаралық келісімдерге сәйкес ақпаратқа деген қоғамның қолжетімділігін қамтамасыз ету және негізгі еркіндіктерді қорғау	ТД Есебі, Қоғамдық тыңдаулар, Кері байланыс механизмдері
16.6 Тұрақты даму мүдделері үшін кемсітпейтін заңдар мен саясатты ынталандыру және жүзеге асыру	КПО Тәртіп кодексі , КПО Бизнес қағидалары , КПО Тұрақты даму кодексі , «КПО 365» стратегиясы
17. Тұрақты дамудың мүдделері үшін Ғаламдық әріптестіктің шеңберінде жұмысты жандандыру және жүзеге асыру құралдарын нығайту	
17.7. Дамушы елдер экологиялық тұрғыдан қауіпсіз технологияларды өзара келісілген қолайлы шарттардың, соның ішінде жеңілдік және артықшылық берілген шарттардың негізінде алатындай етіп, экологиялық тұрғыдан қауіпсіз технологияларды даярлауға, тапсыруға, таратуға және игеруге жәрдемдесу	Жергілікті қамтуды дамыту, Жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) заңын қолдау міндеттемелері, экологиялық ЕҚТ
17.14. Тұрақты дамуды қамтамасыз ету жөніндегі саясатты анағұрлым жүйелі ету	«КПО 365» стратегиясы, КПО тұрақты даму кодексі
17.16. Барлық елдерде, әсіресе дамушы елдерде тұрақты даму саласындағы мақсаттарға қол жеткізуді қолдау үшін білім, тәжірибе, технологиялар мен қаржылық қорларды жұмылдыратын және тарататын көптеген мүдделі тараптардың қатысуымен толықтырылатын, тұрақты даму мүдделері үшін Ғаламдық серіктестікті нығайту.	Стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу, Іскерлік серіктестіктер және қауымдастықтарда мүшелік ету, «Uralsk Green Forum» форумын өткізу
17.17. Серіктестердің қорларын пайдалану тәжірибесіне және стратегияларына сүйене отырып, мемлекеттік ұйымдар арасындағы, мемлекеттік және жеке секторлар арасындағы және азаматтық қоғам ұйымдары арасындағы тиімді серіктестікті ынталандыру және мадақтау	Әлеуметтік инфрақұрылымға қосылатын үлес, Жергілікті қамту, Стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу, Іскерлік серіктестіктер және қауымдастықтарда мүшелік ету, Uralsk Green Forum